

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 2Nt/50/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323010503
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Uhrík
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2024:4323010503.3

Uznesenie

2Nt/50/2023

Okresný súd Levice, samosudcom Mgr. Tomášom Uhrikom, v trestnej veci odsúdeného A. B., o návrhu odsúdeného na zmenu protialkoholického liečenia z ústavnej formy na ambulantnú, v Leviciach dňa 21.08.2024, takto

rozhodol:

2Nt/50/2023

Podľa § 446 odsek 1 Trestného poriadku, z dôvodov uvedených v § 74 odsek 1, odsek 2, odsek 4 Trestného zákona návrh odsúdeného A. B., narodený XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. E. XXX/XX, F. G. H., prechodne bez prihlásenia G. I. XX, XXXXX J., G., na zmenu formy ochranného protialkoholického liečenia z ústavnej na ambulantnú, z a m i e t a.

odôvodnenie:

2Nt/50/2023

Dňa 03.05.2023 bol súdu doručený návrh odsúdeného na zmenu formy ochranného protialkoholického liečenia z ústavnej na ambulantnú formu. Svoj návrh odôvodnil tou skutočnosťou, že si odpykal nepodmienečný trest odňatia slobody a toto považuje za postačujúce.

Na základe výzvy odsúdený dňa 17.07.2023 doručil súdu písomné vyjadrenie, v ktorom zotrval na svojom návrhu a tento doplnil o odôvodnenie, podľa ktorého sa v tom čase nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody vo Švajčiarsku do konca mesiaca október, po ktorom dátume sa bude nachádzať na adrese svojho trvalého pobytu. Požiadal o zrušenie ústavného ochranného liečenia a o jeho zmenu na ambulantnú formu, nakoľko počas 44-mesačného výkonu trestu odňatia slobody na Slovensku nemal prístup k alkoholu, na čo sa dá pozerieť ako na súčasť liečby. Ako ďalej uviedol, po prepustení z výkonu trestu už nemá potrebu požívať alkoholické nápoje, má prísľub zamestnania, o ktoré by mohol kvôli ústavnému liečeniu prísť.

Z pripojeného spisového materiálu má súd preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Levice sp. zn. 2T/116/2019 zo dňa 11.05.2020, právoplatný dňa 24.06.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/38/2020, bol menovaný uznaný vinným pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1, odsek 2 písmeno b/ Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 28 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a podľa § 73 odsek 2 písmeno d/, odsek 4 Trestného zákona v znení účinnom do 05.08.2024 mu bolo uložené aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Z uvedenej spisovej dokumentácie bolo ďalej zistené, že odsúdený na výkon trestu odňatia slobody nastúpil dňa 24.06.2020 (v uvedenej trestnej veci bol stíhaný väzobne, výkon väzby sa mu preto zarátal do výkonu trestu odňatia slobody od 15.08.2019) a vykonával ho až do dňa 15.12.2021, kedy nastúpil na výkon ďalšieho trestu (vo veci Okresného súdu Levice pod. sp. zn. 3T/98/2017).

Výkon ochranného ústavného protialkoholického liečenia bol odsúdenému nariadený do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra dňa 06.07.2020.

Dňa 17.09.2021 bolo súdu doručené oznámenie Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, podľa ktorého bol odsúdený nahlásený do poradovníka na výkon ochranného liečenia dňa 04.09.2020, avšak ku dňu oznámenia Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov neurčil odsúdenému termín jeho nástupu.

Dňa 07.12.2022 bolo súdu doručené oznámenie Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov, podľa ktorého je odsúdený evidovaný v poradovníku pre výkon ochranného ústavného protialkoholického liečenia nariadeného vo veci sp. zn. 2T/116/2019 na Úseku ochranných liečení Zdravotníckeho zariadenia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov, avšak z kapacitných dôvodov liečenie doteraz nebolo realizované. Predmetné ochranné liečenie počas výkonu trestu odňatia slobody realizované nebude, nakoľko menovaný má predpokladaný koniec výkonu trestu odňatia slobody dňa 15.04.2023.

Na základe žiadosti o podanie správy bolo súdu dňa 01.12.2023 doručené oznámenie príslušného obvodného oddelenia Policajného zboru, podľa ktorého sa odsúdený nezdržiava na adrese trvalého pobytu a mal by sa zdržiavať v Nemecku.

Dňa 29.01.2024 vydal súd žiadosť o vypátranie pobytu odsúdeného, na základe ktorej bolo zistené miesto jeho aktuálneho pobytu v G. na adrese G. I. XX, XXXXX J..

Z aktuálneho odpisu registra trestov odsúdeného vyplýva celkovo 9 záznamov odsúdení, z toho sa v 5 prípadoch jedná o cudzozemské odsúdenia. Ďalej, v 1 prípade sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený, v 1 prípade sa neosvedčil v skúšobnej dobe podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody a v 2 prípadoch mu boli uložené nepodmienečné tresty odňatia slobody. Jednalo sa o rôznorodú trestnú činnosť.

Lustráciou v Centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov bolo zistené, že odsúdený v nej má 1 záznam o priestupku z 20.02.2019 proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

Podľa § 446 odsek 1 Trestného poriadku, o zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia alebo zmene druhu ochranného liečenia rozhoduje na návrh alebo aj bez návrhu predseda senátu súdu, v ktorého obvode je zdravotnícke zariadenie, v ktorom sa ochranné liečenie vykonáva. Ak súd rozhoduje na návrh prokurátora, zdravotníckeho zariadenia, probačného a mediačného úradníka alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody alebo nemocnice pre obvinených a odsúdených, rozhodne do desiatich pracovných dní od doručenia návrhu súdu. Ak súd potrebuje pre rozhodnutie znalecký posudok, rozhodne do desiatich pracovných dní od doručenia znaleckého posudku.

Podľa § 446 odsek 3 Trestného poriadku, proti uzneseniu podľa odseku 1 je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

Podľa § 74 odsek 1 Trestného zákona, ambulantnú formu ochranného liečenia súd uloží, ak vzhľadom na osobu páchatel'a, povahu duševnej poruchy a liečebné možnosti možno očakávať splnenie účelu ochranného liečenia. Ústavnú formu ochranného liečenia súd uloží, len ak je pobyt páchatel'a na slobode nebezpečný z dôvodu duševnej poruchy alebo ak vzhľadom na osobu páchatel'a, povahu duševnej poruchy a liečebné možnosti nemožno očakávať, že účel splní ambulantná forma ochranného liečenia. Ak súd ukladá ochranné liečenie podľa § 73 ods. 2 písm. c) popri treste odňatia slobody, ktorého výkon podmienene neodkladá, uloží ho ústavnou formou.

Podľa § 74 odsek 2 Trestného zákona, súd zmení formu ochranného liečenia, ak uložená forma neplní svoj účel a možno dôvodne očakávať dosiahnutie účelu inou formou. Ústavnú formu ochranného liečenia

môže súd zmeniť na ambulantnú formu, ak doterajší priebeh ochranného liečenia nasvedčuje tomu, že ústavná forma už nie je potrebná a účel ochranného liečenia možno dosiahnuť aj ambulantnou formou.

Podľa § 74 odsek 4 Trestného zákona, ochranné liečenie trvá, kým to vyžaduje jeho účel; o zmene jeho formy, o prepustení z jeho výkonu alebo jeho ukončení rozhoduje súd.

Ochranné liečenie je jedným z druhov ochranných opatrení, ktoré podľa príslušných ustanovení Trestného zákona patria medzi prostriedky slúžiace na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Jeho účelom je rovnako ako pri treste zaistiť ochranu spoločnosti, ale špecifickým spôsobom.

Po vykonaní dokazovania listinnými dôkazmi dospel súd k záveru, že v prípade odsúdeného nie sú splnené zákonné podmienky na premenu formy ochranného protialkoholického liečenia z ústavnej na ambulantnú. Pre posúdenie stavu liečenia sú rozhodujúce odborné lekárske znalosti, podstatným pre rozhodnutie je aj doba vykonávania ochranného liečenia, prístup a postoj odsúdeného k prebiehajúcemu liečeniu.

Z obsahu vykonaného dokazovania vyplynulo, že odsúdený doposiaľ ani nezačal s výkonom uloženého ochranného liečenia ústavnou formou, a to z objektívnych dôvodov - z kapacitných dôvodov odsúdený na výkon ochranného liečenia doposiaľ nenastúpil. Voči odsúdenému bolo vedené trestné stíhanie väzobne a ihneď po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým mu bolo ochranné liečenie uložené, nastúpil výkon trestu odňatia slobody, pričom mu bol taktiež nariadený výkon ochranného protialkoholického liečenia ústavnou formou. Samotná skutočnosť, že odsúdený počas výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody dodržiaval nútenú abstinenciu ešte neznamená, že sú splnené podmienky na premenu formy liečenia z ústavnej na ambulantnú formu. Keďže odsúdený z výkonom ochranného liečenia ústavnou formou doposiaľ nezačal, nie je ani možné zhodnotiť jeho prístup a postoj k prebiehajúcemu liečeniu, rovnako ako nie je možné zhodnotiť ani odborné lekárske poznatky o jeho aktuálnom stave. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na závery znaleckého dokazovania uskutočneného v pôvodnom konaní, v ktorom bolo ochranné ústavné liečenie uložené, znalcom z odvetvia psychiatrie, podľa ktorých u odsúdeného pretrváva duševná porucha, a to syndróm závislosti na alkohole. odsúdený má sklon k nadmernému užívaniu alkoholu, jedná sa o nekontrolovanú konzumáciu, ktorá vo výraznej miere zasahuje do jeho každodenného pracovného a spoločenského fungovania. V minulosti neabsolvoval protialkoholickú liečbu v žiadnej podobe, nenavštevoval žiadnu psychiatrickú ambulanciu, ani neužíval a neužíva lieky používané v psychiatrii. Odsúdenému bola znalcom navrhnutá ústavná forma ochranného liečenia, keďže v prípade užívania alkoholických nápojov by mohol byť pobyt odsúdeného na slobode pre spoločnosť nebezpečný. Zohľadňujúc všetky uvedené skutočnosti, nie je podľa názoru súdu možné v tomto štádiu konania rozhodnúť o zmene formy ochranného protialkoholického liečenia, keďže odsúdený s liečením doposiaľ ani nezačal. Pokiaľ sa týka argumentácie odsúdeného o jeho súčasnej dlhodobej abstinencii, k tejto súd uvádza, že sa jedná o vynútenú abstinenciu počas výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody, kedy je odsúdený izolovaný od vonkajších podnetov, a nie je tak možné objektívne zhodnotiť, či s ohľadom na jeho rozvinutú závislosť je pobyt vo výkone väzby resp. trestu postačujúcim na zmenu formy liečenia. Súčasne súd považuje za vhodné uviesť, že podstatou ústavnej formy protialkoholického liečenia nie je len dodržiavanie prísnej abstinencie. Významným faktorom ústavnej formy liečenia je rovnako aj osvojenie si potrebných návykov smerujúcich k udržiavaniu abstinencie a k získaniu kritického pohľadu na svoje ochorenie, ktorého diagnóza je doživotná. U odsúdeného však k tomuto procesu doposiaľ vôbec nedošlo. Vyhlásenie odsúdeného o jeho aktuálnom subjektívnom presvedčení a o jeho aktuálnej vôli abstinovať nemôžu byť bez ďalšieho objektívneho odborného zhodnotenia jediným podkladom, na ktorom by malo byť založené rozhodnutie o zmene ochranného protialkoholického liečenia z ústavnej formy na ambulantnú.

S poukazom na uvedené skutočnosti a citované ustanovenia zákona, keďže v prípade odsúdeného bol návrh na zmenu ochranného protialkoholického liečenia z ústavnej na ambulantnú formu podaný predčasne, rozhodol súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

2Nt/50/2023

Proti tomuto uzneseniu možno podať sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Levice sp. zn. 2Nt/50/2023. Sťažnosť má odkladný účinok. O sťažnosti rozhoduje Krajský súd v Nitre.